

G. TIMMERMANS, *De Rebel*. W. L. en J. Brusse's Uitg.-Mij., 1926.

De omslagteekening, die Pol Dom voor dit boek heeft gemaakt, is niet zeer geslaagd. Zij mag technisch verantwoord zijn, als illustratieve omslagversiering heeft zij evenmin als dat het geval was met het omslag voor Maurits de Vries' *Verzengend vuur*, de kern van het boek in eenig opzicht benaderd. Pol Dom zal misschien een voortreffelijk reclame-teekenaar zijn, maar van de taak, hem hier opgelegd, heeft hij zich m.i. op onvoldoende wijze gekweten. Zeker: het omslag ziet er frisch, pakkend uit, maar.... heeft de voorstelling erop iets met het innerlijk van het boek te maken? Immers niets. Men verpakt toch ook geen Sunlight-zeep in een Lotushulsje!

Het werk van den heer Timmermans — hoe gelukkig is de firma Brusse den laatsten tijd met haar debutanten! — heeft alle allures van een talentvollen eersteling. Compositie is er nog weinig in te vinden, werkelijke, opzichzelfstaande figuur-uitbeelding ontbreekt geheel. De personen hebben zich geen van allen volkomen los kunnen maken van het donker, waaruit zij geschapen werden. Zij doemen op als gezichten, als fantomen soms, doch zij bewegen zich niet vrijuit in het licht. Deze bezwaren, die tenslotte voor het publiek oninteressante technische opmerkingen zijn, al moeten zij er niettemin om worden gemaakt en al mogen zij in de eerste plaats in het belang van den schrijver zelf, voor wie ze van een zeer speciale beteekenis zijn, niet onvermeld worden gelaten, wegen, wanneer men inderdaad met een debutant te doen heeft, a l t i j d l i c h t. Elk debuut is een soort krachtproef aan den eenen, een soort experiment aan den anderen kant. Het dient om te fixeeren: wat kan ik? en: wat heb ik bereikt? Van Timmermans laat zich zeggen: hij kan (voorloopig onbegrensd) veel en heeft naar het gehalte van zijn boek reeds stellig iets bereikt. Veel is nog onduidelijk, verward, geforceerd in het geheel van zijn roman, maar er zijn fragmenten aan te wijzen, vooral in het laatste gedeelte, die ons in staat stellen, de beste verwachtingen te koesteren van zijn toekomst. Slordig is zijn werk niet geschreven, wel onrustig, gejaagd soms, alsof hij zich geen tijd heeft gegund. De roman bestaat uit drie „boeken”, zij had uit.... drie deelen kunnen bestaan. Dit wil niet zeggen, dat Timmermans uitvoeriger had moeten zijn, dat hij hetgeen neergeschreven was, had dienen uit te spinnen. Hij had enkel kunnen volstaan met aan te vullen hetgeen hij overgeslagen heeft, met uit te diepen, waarover hij heen geloopt is.

Met dat al is deze roman nu eens werkelijk de moeite waard. Zijn er nog lezers, die worstelen willen (en kunnen) met een boek, die er iets voor over hebben om een ruw, maar kostbaar erts te ontvangen, in plaats van fraai-geslepen kristallen, die „zoomaar” in de hand glijden? Zijn er nog lezers?

R. H.